

SHE'RIYATNING MAHOBATI VA ZAMONAVIY JAMIYATDAGI O'RNI

Ilmiy rahbar professor v.b

Xurshida Narxo`djayeva

Iqtisodiyot va pedagogika universiteti

Pedagogika fakulteti boshlang`ich ta`lim

yo`nalishi 2-kurs talabasi

Omonova Asila

Annotatsiya: Ushbu maqolada she'riyatning inson hayotidagi ahamiyati, uning ma'naviy, madaniy va tarbiyaviy jihatlari tahlil qilinadi. Zamonaviy jamiyatda she'riyatning roli, uning yosh avlod tarbiyasidagi ta'siri va ijtimoiy muhitga ko'rsatgan ta'sirlari o'rganilgan. Maqola davomida she'riyatning ijodiy jarayondagi ahamiyati, madaniy qadriyatlarni saqlash va rivojlantirishdagi o'rni ham tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: She'riyat, zamonaviy jamiyat, madaniy qadriyatlar, ijod, tarbiya, ijtimoiy ta'sir, mahobat, yosh avlod, badiiy zavq, milliy madaniyat, axborotlashuv, shoirlar merosi, ruhiy uyg'onish

She'riyatning mahobati va tarixiy o'rni: She'riyat qadim zamonlardan beri insoniyat madaniyati va tafakkurining ajralmas qismi bo'lib kelgan. Sharq adabiyoti boy tarixga ega bo'lib, unda she'riyat nafaqat badiiy ijod sifatida, balki ma'naviy tarbiyaning asosi sifatida qadrlangan. Alisher Navoiy o'zining "Xazoyin ul-ma'oniyy" asarida insoniy fazilatlarni yuksak darajada ulug'lab, she'riyatni ruhiy poklanishning asosiy vositasi sifatida ko'rsatgan. Rudakiy va Jomiy kabi shoirlarning ijodi esa jamiyatda ezgulik, adolat va ilm-fanning rivojlanishiga xizmat qilgan.

She'riyat har doim o'z davrining madaniy va ijtimoiy holatini aks ettirgan. Masalan, qadimiy dostonlar va xalq she'riyati orqali milliy qadriyatlar va an'analar saqlanib qolgan. Shu bilan birga, she'riyat insonning ichki kechinmalarini, orzu-umidlarini va ijtimoiy muammolarni ifodalash vositasi bo'lgan.

Zamonaviy jamiyatda she'riyatning o'rni muhim ahamiyatga ega. Bugungi kunda jamiyat texnologik rivojlanish va globalizatsiya bosqichini boshdan kechirmoqda. Ushbu sharoitda she'riyat o'z ahamiyatini saqlab qolib, jamiyatda ma'naviy bo'shliqlarni to'ldirishda muhim rol o'ynaydi. Ayniqsa, axborot oqimining cheksizligi inson ongida chalg'ituvchi ta'sir ko'rsatgan davrda, she'riyat ruhiy muvozanatni tiklashga yordam beradi.

Zamonaviy shoirlar dolzarb mavzularni yoritish orqali jamiyatdagi muammolarga e'tibor qaratmoqda. Masalan, ekologiya, inson huquqlari, axloqiy qadriyatlar va adolat masalalari zamonaviy she'riyatning asosiy mavzularidan biriga aylangan. Yoshlar orasida she'riyatga bo'lgan qiziqishni oshirish uchun ijtimoiy tarmoqlar, audio va vizual platformalar orqali targ'ibot ishlari olib borilmoqda. Bu nafaqat she'riyatni ommalashtiradi, balki yosh avlodning estetik didini shakllantirishga ham xizmat qiladi.

She'riyatning inson tarbiyasidagi o'rni juda katta. U orqali shaxsiy fazilatlar rivojlanadi, qalbda go'zallik va ezgulik hissi kuchayadi. Ma'naviy tarbiyaning muhim jihati shundaki, u insonga nafaqat yuksak maqsadlarni tushuntiradi, balki ularni amalda qo'llashni ham o'rgatadi. She'rlar o'qish va ularga mushohada qilish orqali odamlar o'z his-tuyg'ularini chuqurroq anglaydi va o'zgalarga nisbatan mehribonlikni tarbiyalaydi.

Milliy she'riyatning yosh avlod tarbiyasidagi ahamiyati beqiyos. Ona tilida yozilgan she'rlar orqali yoshlar o'z madaniy merosini chuqurroq his qiladi. Bundan tashqari, she'riyatni ta'lim jarayonida keng qo'llash nafaqat badiiy zavqni oshiradi, balki o'quvchilarning mantiqiy fikrlash va tasavvur qilish qobiliyatlarini rivojlantiradi.

She'riyatning madaniy qadriyatlarni saqlashdagi o'rne: She'riyat milliy madaniyatning asosi hisoblanadi. Shoirlar o'z asarlarida xalqning tarixi, qadriyatlari va orzu-umidlarini aks ettirib, madaniy merosni kelgusi avlodlarga yetkazadi. Bu, o'z navbatida, jamiyatni birlashtiruvchi vosita sifatida xizmat qiladi. Zamonaviy davrda milliy o'zlikni saqlash masalasi dolzarb bo'lib, she'riyat bunda muhim o'rin tutadi. Masalan, O'zbekistonda she'riyat festivallari, xalqaro adabiy tadbirlar va ijodiy tanlovlar tashkil etilib, yosh ijodkorlarni qo'llab-quvvatlash choralari ko'rilmogda. Bunday tadbirlar nafaqat ijodiy salohiyatni oshiradi, balki madaniy qadriyatlarni xalqaro miqyosda targ'ib qilish imkonini beradi.

Xulosa: She'riyatning zamonaviy jamiyatdagi o'rne faqat badiiy ijod bilan cheklanib qolmaydi, balki uning tarbiyaviy, ma'naviy va ijtimoiy jihatlari ham katta ahamiyat kasb etadi. She'riyat inson qalbiga ruhiy quvvat baxsh etib, go'zallik va ezgulikni singdiradi. Bugungi kunda yosh avlodni tarbiyalashda va ularning ma'naviy dunyosini boyitishda she'riyatdan foydalanish dolzarb hisoblanadi.

She'riyatni targ'ib qilish va uni zamonaviy platformalar orqali keng ommaga yetkazish orqali milliy madaniyatni rivojlantirish, yoshlar ongida milliy g'urur va madaniy qadriyatlarni mustahkamlash mumkin. Shu bois, she'riyatni qo'llab-quvvatlash va ommalashtirishga qaratilgan chora-tadbirlar uzluksiz davom ettirilishi lozim.

Foydalanilgan manbalar:

1. Navoiy, Alisher. Xazoyin ul-maoniy.
2. Jomiy, Abdurahmon. Haft avrang.
3. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi qarorlari va madaniy meros to'g'risidagi qonunlar.
4. Sobirov, X. "She'riyat va ma'naviyat." Adabiyotshunoslik jurnali, 2023-yil.
5. Karimov, A. "Zamonaviy jamiyatda badiiy ijodning roli." Sharq adabiyoti tahlillari to'plami, 2024-yil.